

Κριτικά σημειώματα

Ζήση ΚΑΠΟΥΛΑ: Τα συλλογικά δικαιώματα της απεργίας και του συνεταιρίζεσθαι των δημοσίων υπαλλήλων. Αθήνα, 2002.

Του Καθηγητού Κωνστ. ΓΕ. ΑΘΑΝΑΣΟΠΟΥΛΟΥ

Το βιβλίο του κ. Ζήση ΚΑΠΟΥΛΑ ασχολείται με τα συλλογικά δικαιώματα της απεργίας και του συνεταιρίζεσθαι των δημοσίων υπαλλήλων καθώς και με τις συνδικαλιστικές εξελίξεις στο χώρο του δημοσιοϋπαλληλικού κινήματος την περίοδο 1920-1931.

Ο Συγγραφέας ορμώμενος από την ανάγκη συγγραφής μίας ιστορίας των σχετικών νομικών θεσμών, «αφηγείται» μέσα από εξαιρετικά ενδιαφέρουσες πρωτογενείς πηγές την γέννηση και εξέλιξη των σχετικών συνταγματικών και νομοθετικών διατάξεων από ιδρύσεως του νεοελληνικού κράτους μέχρι και σήμερα. Επίσης, ο Συγγραφέας εξετάζει διεξοδικά την δράση του δημοσιοϋπαλληλικού συνδικαλιστικού κινήματος την περίοδο του μεσοπολέμου και κυρίως κατά την δεκαετία 1920-1931.

Κύριες θεματικές ενότητες, που απασχολούν τον Συγγραφέα είναι:

Πρώτον, η ιστορική τροχιά και οι περιπέτειες του δικαιώματος των δημοσίων υπαλλήλων να συνδικαλίζονται. Η προσοχή του Συγγραφέα στο μέρος αυτό συγκεντρώνεται στην παρουσίαση μίας ολοκληρωμένης εικόνας της εξέλιξης των συνταγματικών ρυθμίσεων από το 1844 μέχρι και το 2001 (Σύνταγμα 1975/1986/2001), καθώς και των σχετικών νομοθετικών διατάξεων. Η προσέγγιση και η εξέλιξη του θεσμού γίνεται μέσα από πρωτογενείς πηγές, όπου καταγράφεται η έντονη αμφισβήτηση του δικαιώματος των δημοσίων υπαλλήλων να συνδικαλίζονται. Η αμφισβήτηση φαίνεται έντονη από την πρώτη στιγμή, που εμφανίζεται στα συνδικαλιστικά πράγματα της χώρας (1920) ο δημοσιοϋπαλληλικός συνδικαλισμός, που αξιώνει αναγνώριση ως επαγγελματικών Οργανώσεων των Συλλόγων του από την πολιτεία και όχι μόνο και αποτυπώνεται στις σχετικές νομοθετικές ρυθμίσεις, στις συζητήσεις στο Κοινοβούλιο, σε κείμενα των οργανώσεων κ.λ.. Η αμφισβήτηση αυτή δεν υποχωρεί παρά μόνο μεταπολεμικά και κυρίως μετά το Σύνταγμα 1975/1986/2001 και τις νομοθετικές διατάξεις που ακολούθησαν.

Δεύτερον, διεξοδικά καταγράφονται στο μέρος αυτό του βιβλίου οι συνταγματικές και νομοθετικές διατάξεις για το δικαίωμα της απεργίας. Η έρευνα του Συγγραφέα, ξεκινά από τις ρυθμίσεις του παλαιού ποινικού νόμου, 1836, ακολουθούν τα συνταγματικά κείμενα και καταλήγει στο Σύνταγμα του 1975/1986/2001 με το οποίο αναγνωρίστηκε για πρώτη φορά η απεργία ως ατομικό και συλλογικό δικαίωμα των δημοσίων υπαλλήλων. Καταγράφονται, επίσης, όλα τα νομικά κείμενα, καθώς και το ιστορικό της ψήφισής τους κατά την περίοδο του μεσοπολέμου, όπου αναδεικνύονται οι κυρίαρχες αντιλήψεις της περιόδου γύρω από το θέμα έτσι, ώστε ο αναγνώστης να μπορεί να αποκτήσει μία εικόνα κατά το δυνατόν πλήρη, δηλαδή για την εξέλιξή του από αδίκημα σε δικαίωμα. Στο ίδιο μέρος (Β'), μεταφέρονται και όλα τα νομικά κείμενα, που εκδόθηκαν κατά τις ανώμαλες

πολιτικές περιόδους της χώρας (κινήματα, δικτατορίες, κατοχή, εμφύλιο).

Τρίτον, ο Συγγραφέας επιχειρεί στο τρίτο μέρος της εργασίας μία σύντομη καταγραφή της δράσης του δημοσιοϋπαλληλικού κινήματος κατά την πρώτη περίοδο την οποία οριοθετεί από τις αρχές της δεκαετίας του 1920 μέχρι και το 1931, που διαλύεται με τον Ν. 4879 η τριτοβάθμια συνδικαλιστική οργάνωση των δημοσίων υπαλλήλων (ΣΔΥΕ), που είχαν ιδρύσει το 1926. Η προσοχή στο μέρος αυτό συγκεντρώνεται στη γέννηση του δημοσιοϋπαλληλικού κινήματος, στις προσπάθειές του να αναγνωρισθούν οι Οργανώσεις του ως επαγγελματικές, στους αγώνες που αναπτύσσει την περίοδο αυτή για την βελτίωση της οικονομικής θέσης των υπαλλήλων, κυρίως όμως στις προσπάθειες συγκρότησης και ανάπτυξής του, στις αντιδράσεις και στους αγώνες, που κάνει για να αποτρέψει την θέσπιση του αυταρχικού οπλοστασίου, που έρχεται ως απάντηση από την πλευρά της πολιτείας κάθε φορά, που προετοιμάζει ή δηλώνει, ότι θα προετοιμάσει κάποιο αγώνα. Η εξιστόρηση στηρίζεται κατά κύριο λόγο στα κείμενα των Οργανώσεων με κορμό αυτά της Συνομοσπονδίας τους, καθώς και σε σχετικές συζητήσεις στην Βουλή. Ο Συγγραφέας έκρινε αναγκαία την συμπλήρωση του πρώτου και δεύτερου μέρους της εργασίας με την μικρή ιστορική αναφορά στην πρώτη σταδιοδρομία του συνδικαλιστικού κινήματος των δημοσίων υπαλλήλων, διότι αποτελεί αναγκαίο συμπλήρωμα για την κατανόηση της θέσπισης κατά την περίοδο του μεσοπολέμου από την πλευρά της πολιτείας ενός ατσάλινου οπλοστασίου, με στόχο την υποταγή και οριοθέτηση του ρόλου των Συλλόγων των υπαλλήλων σε λésχες φιλολογικές και επιμόρφωσης και με μόνο δικαίωμα να αναφέρονται στις αρχές.

Συμπερασματικά, με την ανάλυση του ο Συγγραφέας τεκμηριώνει, ότι σε αντίθεση με άλλους θεσμούς (λ.χ. μονιμότητα), η αναγνώριση και η θεσμική κατοχύρωση των συλλογικών δικαιωμάτων της απεργίας και του συνδικαλίζεσθαι των δημοσίων υπαλλήλων, καταγράφεται στην ιστορία των θεσμών ως αποτέλεσμα σκληρών αγώνων του δημοσιοϋπαλληλικού συνδικαλιστικού κινήματος.

Κεκοιμημένων ανάμνησις...

Επί τη συμπληρώσει
δέκα εννέα ετών από
του θανάτου του
αιμνήστου Γεωργίου Κ.
ΑΘΑΝΑΣΟΠΟΥΛΟΥ
(1916-1983) οι οικείοι
του ετέλεσαν τρισάγιο
επί του τάφου του.
Ο εκλιπών ευπατρίδης
υπήρξε ανιδιοτελής
εραστής των Ιδεών της
Τοπικής Ανάπτυξης,
της Τοπικής
Αυτοδιοίκησης και της
Δημοκρατίας, τις οποίες
υπό διάφορες ιδιότητες
υπηρέτησε με ευγενές
πάθος, προσωπικές
θυσίες και
αυταπάρνηση μέχρι του
θανάτου του.

Η.